

IOAN GRILLO

EL NARCO

CARTELURILE DE DROGURI DIN MEXIC

Traducere din limba engleză de Ioana Filat

Cuvânt-înainte de Marian Voicu

Corint
BOOKS

—2017—

- Westphal, Joseph, 201
 WikiLeaks, 201, 423
 Wright, Hamilton, 51–53, 413
 Respect pentru oamenii
 Ye Gon Zhenli, 230, 231
 Yousef, Ramzi, 93

Cuprins

Cuvânt-înainte de Marian Voicu	5
Introducere — <i>Fantomele</i>	13
PARTEA ÎNTÂI: Istoria	34
Capitolul 1 — <i>Macii</i>	37
Capitolul 2 — <i>Hipioții</i>	67
Capitolul 3 — <i>Cartelurile</i>	92
Capitolul 4 — <i>Magnații</i>	118
Capitolul 5 — <i>Democrații</i>	141
Capitolul 6 — <i>Războinicii</i>	171
PARTEA A DOUA: Anatomia	202
Capitolul 7 — <i>Traficul</i>	205
Capitolul 8 — <i>Crima</i>	233
Capitolul 9 — <i>Cultura</i>	257
Capitolul 10 — <i>Credința</i>	280
Capitolul 11 — <i>Insurgența</i>	303
PARTEA A TREIA: Destinul	333
Capitolul 12 — <i>Urmărire sub acoperire</i>	335
Capitolul 13 — <i>Expansiunea</i>	358

Capitolul 14 — Diversificarea	383
Capitolul 15 — Pacea	405
Postfață	433
Recomandări de lectură	443
Note	445
Mulțumiri	463
Index	465

Titlu	Autor	Pret
Abandonajii. Destinele unor tineri americani în Rusia lui Stalin	Tim Tzouliadis	39,90
Adolf Hitler. O viață în imagini	Maria J. Martínez Rubio	39,90
Antoniu și Cleopatra. Adevărul din spatele celei mai frumoase povești de dragoste din lumea antică	Diana Preston	37,50
Atlas istoric Duby. Toată istoria lumii în 300 de hărți		44,90
Attila Hunul. Teroarea barbară și prăbușirea Imperiului Roman	Christopher Kelly	34,90
Balcanii. O istorie despre diversitate și armonie	Andrew Baruch Wachtel	27,50
Călăul lui Hitler. Viața lui Heydrich	Robert Gerwarth	39,90
CIA și asasinarea celor doi Kennedy	Patrick Nolan	34,90
Conversații cu Stalin	Milovan Djilas	19,90
Copilărie regală (album)	Filip-Lucian Iorga, Arhivele Naționale ale României	39,90
Cu Hitler până la sfârșit. Memorile ordonației lui Hitler	Heinz Linge	29,99
De la SSI la SIE	Florian Banu	39,90
Destin în bătaia vântului. Jurnal	Evghenia Ghinzburg	34,90
Dezastrul de la Cernobil	Svetlana Aleksievici	33,62
Dragoste și revoluție	Florin Țurcanu	27,50
Enis Tulça	Enis Tulça	
Drumul din Kolima. Călătorie pe urmele Gulagului	Nicolas Werth	24,90
Duduia. Scrisori din exil ale Elenei Lupescu	Diana Mandache	34,90
Ecaterina cea Mare	Henri Troyat	34,90
Edit von Coler. Agentă nazistă la București	Jacques Picard	10,00
Ekaterinburg. Ultimele zile ale Romanovilor	Helen Rappaport	34,90
Eliminarea. Povestea unui supraviețuitor din infernul khmerilor roșii	Rithy Panh,	24,90
Christophe Bataille	Christophe Bataille	
Evadare din lagărul 14. Incredibila odisee a unui om din Coreea de Nord până în lumea liberă	Blaine Harden	27,50
Evita. Viața secretă a Evei Perón	Nicholas Fraser, Marysa Navarro	29,90
Grace de Monaco. Povestea unei prințese	Jean des Cars	24,90
Harem. Lumea din spatele vălului	Alev Lytle Croutier	34,90
Hitler aşa cum l-am cunoscut	Heinrich Hoffmann	24,90
Hollywood la Phenian	Paul Fischer	37,50
ISIS. Armata jihadului	Michael Weiss, Hassan Hassan	29,90
ISIS. Califatul terorii	Loretta Napoleoni	24,90
ISIS. Jocul morții	Mark Bourrie	29,90
ISIS. Negustorii de oameni	Loretta Napoleoni	29,90
Islamism. Planul secret de creare a califatului	Glenn Beck	29,90
Islamiiștii. Cum ne văd ei pe noi	Anne Nivat	24,90
Ivan cel Groaznic	Henri Troyat	24,90

Introducere

Fantomele

Totul părea doar un coșmar.

Trăia totul cu intensitate, pe viu. Însă tot nu era aievea, parcă Gonzalo urmărea de undeva de sus toate grozăvile astea. Parcă altcineva se lua la împușcături cu mascații federali ziua-n amiază mare. Alt cineva dădea buzna în casele oamenilor și lăua cu forță bărbații din brațele nevestelor și mamelor plânsse. Alt cineva imobiliza cu scotch victimele în scaune, apoi le infometă și le bătea zile în sir. Alt cineva punea mâna pe macetă și le făcea testele terci de vii.

Numai că totul era aievea.

Era alt om pe vremea când făcea toate astea, îmi spune Gonzalo. Pe atunci fuma zi de zi cocaină și bea whisky, se bucura de putere într-o țară de săraci neputincioși, avea o camionetă ultimul răcnet și-și permitea să-și ia case cu banii jos, avea patru neveste și copii prin toată țara... și nu avea niciun Dumnezeu.

„Pe atunci nu mă temeam de nimic. Nu simțeam nimic. Nu mi-era milă de nimeni”, spune el încet, îngânând unele cuvinte.

Are un glas pițigăiat și nazal, asta după ce poliția i-a spart dinții până a mărturisit. Pe chip nu prea i se citește vreo emoție. Nici nu realizez gravitatea lucrurilor pe care mi le povestește

până mai târziu, când urmăresc interviul înregistrat ca să transcriu cuvintele. Când îmi îngădui să diger cu adevărat tot ce mi-a spus, mă opresc o clipă și mă cutremur în sinea mea.

Discuția mea cu Gonzalo are loc într-o celulă pe care o împarte cu opt colegi, într-o dimineață însorită de marți, în Ciudad Juárez, orașul cu cele mai multe omoruri de pe planetă. Doar vreo 10 kilometri ne despart de Statele Unite ale Americii și de Rio Grande, care străbate America de Nord ca o linie în palmă. Gonzalo șade în colț, pe patul său, ținându-și mâinile împreunate în poală. Este îmbrăcat într-un tricou alb, simplu, prin care i se văd burta umflată, umerii lați și mușchii masivi, lucrați în adolescență, pe vremea când era un faimos fotbalist, și păstrați până la 38 de ani, cât are acum. Cu o înălțime de 1,80 m, se impune ca prezență printre colegii de celulă, cu aerul lui autoritar. Mie, în schimb, îmi vorbește moderat și tranșant. Are un barbisson cărunt pe bărbie și o mustață neagră, curbată. Ochii lui te privesc întă, iscuditori, cu o expresie nemilosă, menită să-ți inspire echipa, însă în ei se citește totodată o suferință ascunsă.

Gonzalo a luptat 17 ani, a luat ostatici și a ucis în slujba bandelor de traficați de droguri din Mexic. A omorât atâtia oameni, că le-a pierdut șirul. În cele mai multe țări din lume, ar fi considerat un criminal în serie periculos și ar face pușcărie într-un penitenciar de maximă siguranță. Însă azi în Mexic există mii de crimișorii în serie. În închisorile aglomerate s-au petrecut masacre sângeroase: o revoltă s-a soldat cu 20 de victime, alta, cu 21, iar alta, cu 23 – toate incidentele au survenit în penitenciare de lângă aceeași graniță blestemată.

Între pereții temnițelor însângerate, ne aflăm acum într-un fel de refugiu – o aripă întreagă de pocăiți. Aici domnește Iisus, îmi spun ei, este un loc în care se respectă legile propriului

lor „guvern bisericesc”. Alte aripi ale închisorii sunt împărțite între bande: într-una e la putere Barrio Azteca, care ține de cartelul Juárez, iar alta este controlată de dușmanii lor de moarte, Artiștii Asasini, ucigașii cartelului Sinaloa.

Cei 300 de creștini încearcă să nu se implice în războiul asta. Declarați prin botez *Libres en Christo*, liberi întru Hristos, secta întemeiată în închisoare prezintă unele elemente radicale și turbulente proprii mișcării evanghelice sud-americană, puse în slujba mantuirii deținuților. Înainte să stau de vorbă cu Gonzalo, asist la o slujbă religioasă din penitenciar. Pastorul, un traficant de droguri condamnat la ani grei, combină poveștile despre Ierusalimul din vechime cu propriile experiențe extreme de pe străzi, făcând uz de un limbaj argotic, în care enoriașii sunt „băieții din *barrio*”. Există o orchestră live, care îmbină imnurile religioase cu muzica rock, rap și *norteño*. Păcătoșii se descătușează de tot, dansează nebunește pe melodiile corului, lovindu-se unii de alții, se roagă cu ochii strâns închiși, cu dinții înclestați, sudoarea curgându-le șiroaie pe frunți și brațele ridicate spre cer – se luptă cu toate puterile să-și exorcizeze demonii hidoși din suflete.

Gonzalo are mai mulți demoni decât restul. A fost încarcerat cu un an în urmă și a mituit gardienii ca să-l mute în aripa creștină, sperând să se refugiez de război într-un ungher liniștit. Însă când îi ascult cu atenție răspunsurile, chiar pare să credă din toată inima în Hristos și să se roage pentru mantuire. Iar când vorbește cu mine, un reporter băgăreț din Anglia care scormonește în trecutul lui, de fapt se confesează în fața lui Iisus:

Când îl descoperi pe Hristos, e cu totul altceva. Te apucă groaza și începi să te gândești la tot ce ai făcut. Pentru că te-ai purtat rău. Te gândești la oamenii ăia. Când îi făceam toate grozăvile astea cuiva, cine știe, poate era frate cu mine. M-am

purtat rău cu foarte mulți oameni. O groază de părinți au suferit din cauza mea. Dacă te bagi în crima organizată, trebuie să te schimbi. Poți să fii tu cel mai bun om din lume, dar te schimbi complet când trăiești cu oamenii și. Ajungi alt om. Te mai schimbi și de la droguri și băutură.

Am văzut prea multe filmulete care prezintă suferința provocată de ucigași ca Gonzalo. Am văzut o casetă cu un adolescent plângând în chinuri, pe care au trimis-o apoi familiei victimei, un bătrân plin de sânge mărturisind că a vorbit cu un cartel rival, un șir de victime îngenuncheate, cu saci în cap, executate pe rând cu un glonț în creier. Oare cineva care a săvârșit asemenea crime merită să se mantuiască de păcate? Merită să ajungă în rai?

Și totuși, văd latura omenească a lui Gonzalo. Este prietenos și manierat. Sporovăim pe teme mai lejere. Poate că dacă s-ar fi născut altundeva, în alte timpuri, ar fi ajuns un tip de nădejde, care și-ar fi susținut familia muncind din greu – cum a fost tatăl lui – care a muncit toată viața ca electrician sindicalist, din câte îmi spune el.

În țara mea am cunoscut bărbați violenți, fierbând de furie, huligani care-ți sparg sticle în față sau încig cuțitul în oameni pe stadion. La prima vedere, însă și mai cruzi și mai infricoșători decât Gonzalo acum, când stă de vorbă cu mine în celula lui. Însă ei n-au omorât pe nimeni. Gonzalo este unul din oamenii care au preschimbat Mexicul de început de secol XXI într-o baie de sânge ce a cutremurat o lume întreagă.

În cei 17 ani petrecuți în slujba mafiei, industria drogurilor din Mexic s-a schimbat extraordinar de mult sub ochii lui Gonzalo.

Și-a început cariera în Durango, stat mexican din munții de la nord, totodată loc de baștină al revoluționarului mexican

Pancho Villa*. Statul este situat și în apropierea bazei centrale a traficanților care transportă droguri în SUA încă de pe vremea când Washington le-a scos în afara legii. După ce a renunțat la studiile liceale și a lăsat deoparte orice speranță de a ajunge vreodată fundaș în Divizia Națională de Fotbal, Gonzalo a urmat exemplul multor tineri duri ca el din oraș: s-a făcut polițist. În cadrul forțelor polițienești a învățat tehnici aflate la mare căutare pe piața muncii – de tortură și răpire de persoane.

În Mexic se ajunge din polițist, răufăcător cu o frecvență îngrijorătoare. Mari traficanți de droguri, precum „Capul Capilor”, Miguel Ángel Félix Gallardo, în anii 1980, au fost la început ofițeri de poliție, ca și Daniel Arizmendi, zis Taie-Ureche, faimos pentru numărul mare de persoane răpite. La fel ca ei, Gonzalo s-a retras din poliție după o perioadă destul de scurtă, părăsindu-și îndatoririle pentru a se dedica cu totul cărierei de infractor.

S-a mutat în Ciudad Juárez și a intrat în serviciul unui imperiu de traficanți care plasau droguri peste graniță, pe o porțiune întinzându-se de la est de Juárez până la Oceanul Pacific, cale de mai bine de 1 000 de kilometri. Astă era în 1992, în epoca de aur a mafiei mexicane a drogurilor. Cu un an mai devreme, se prăbușise Uniunea Sovietică și guvernele mondiale își globalizau economiile naționale. Peste un an poliția columbiană avea să-l împuște mortal pe Pablo Escobar, regele cocainei, dând semnalul prăbușirii cartelurilor din acea țară. Pe parcursul anilor 1990 traficanții de droguri din Mexic au dus un negoț tot mai prosper, transportând tone de

* Comandant de gherilă și tâlhar, care a luptat în revoluția mexicană contra dictatură lui Diaz. Pentru adeptii dictatorului Diaz, Pancho Villa a fost un „bandit săngheros”, în schimb cea mai mare parte a mexicanilor îl considerau un Robin Hood mexican (n. red.).

polițiști într-un singur atac bine coordonat. În Jamaica o ciocnire dintre poliție și un grup de susținători ai lui Christopher „Dudus” Coke s-a soldat cu 70 de morți. Oare analiștii politici vor insista mai departe că e un simplu joc de-a hoții și vardiștii? Războiul drogurilor din Mexic este un îngrijorător semnal de alarmă peste hotare că lucrurile pot să degeneze foarte grav, reprezentând, de asemenea, un caz de rebeliune criminală care merită studiat de aproape.

Numeți bandiți salvadorieni sunt fiii luptătorilor comuniști de gherilă și se consideră la rândul lor luptători, ca tații lor. Numai că nu le pasă deloc de Che Guevara și socialism, ci doar de bani și putere. În era noastră globală, capitaliștii mafioți și rebelii criminali au devenit noii dictatori și revoltați. Bine ați venit în secolul al XXI-lea!

Orice om din lumea asta care se uită cât de cât la știri știe că în Mexic se petrece o adevărată orgie a măcelurilor. Atâtă sângă se varsă în toată țara, că e greu de-acum să te mai șocheze ceva. Nici măcar răpirea și lichidarea a nouă polițiști sau un morman de hârzi apărut în vreo piață de oraș nu mai constituie știri de primă pagină. Acum doar cele mai senzaționale atrocități atrag atenția mass-mediei – un atac cu grenade izbucnit în multimea petrecăreștilor care serbează Ziua Independenței. Sau chipul unei victime ucise cusut pe o minge de fotbal. O mină străveche de argint ticsită cu 56 de cadavre în putrefacție, printre care s-au numărat victime azvârlite înăuntru de vii. Răpirea și împușcarea a 72 de imigranți, inclusiv o femeie însărcinată. În Mexic fac ravagii masacre de proporții de unor crime de război violente.

Și de vină nu sunt decât câțiva studenți americanii care se fac varză.

Așa o fi?

Dacă studiezi mai atent războiul drogurilor din Mexic, n-ai cum să nu realizezi că nimic nu e ceea ce pare a fi la prima vedere. Toate opinile sunt deformate de disimulări și zvonuri, toate faptele concrete sunt contrazise de diverse grupuri de interes și agenții aflate în competiție una cu alta, toate personalitățile-cheie sunt învăluite în mister și contradicții. O brigadă de înși în uniforme de polițist sunt surprinși de o cameră de luat vederi în timp ce răpesc un primar. Oare chiar sunt polițiști? Sau sunt bandiți deghizați? Sau ambele? Un tâlhar din arrestul poliției este înregistrat în timp ce-și mărturisește toate crimele, prezentând urme clare de tortură pe corp. După care bandiții capturează un polițist și-l filmează în timp ce prezintă o versiune care contrazice total prima mărturisire. Pe cine să mai crezi? Un nelegiuit comite tot felul de omoruri în Mexic, apoi capătă statut de martor sub protecția autorităților în Statele Unite ale Americii. Oare poți să te încrezi în mărturia lui?

O altă ciudătenie este faptul că toate conflictele par să aibă loc pretutindeni și nicăieri. Milioane de turiști fac plajă pe litoralul Mării Caraibilor, în Cancún, fără să aibă nici cea mai mică idee că ceva nu e în regulă. În capitala Mexicului au loc mai puține omucideri decât la Chicago, Detroit sau New Orleans.¹ Până și în zonele cele mai sărace, totul pare uneori absolut în ordine.

S-a întâmplat să sosesc la un restaurant din statul Sinaloa la 20 de minute după ce un comandant de poliție a fost împușcat mortal când își lua micul dejun. În nici o oră cadavrul a fost debarasat de la fața locului și ospătarii aranjau mesele pentru prânz – puteai să te delectezi cu *taco* fără să bănuiești că dimineața devreme a avut loc o crimă acolo. Am văzut cu ochii mei cum sute de soldați au dat buzna într-un cartier rezidențial